

Prehospital akutsjukvård för patienter med psykisk ohälsa

Pontus Strålin
Medicinskt Sakkunnig

Prehospital akutsjukvård vid psykisk ohälsa

- Huvudrapport
- Bilaga 15
- (Bilaga 14)

Bilaga 15. Prehospital akutsjukvård för patienter med psykisk ohälsa

Socialstyrelsen har valt att särskilt belysa den prehospitala akutsjukvården för patienter med psykisk ohälsa. En orsak till denna belysning är att staten har en ambition att höja kvaliteten på vården för den gruppen med bl. a. statsbidrag för prehospital akutsjukvård för patienter med psykisk ohälsa, som delats ut sedan 2021. Utredningen har därför undersökt lärmkedjor och omhändertagande av lämn om psykisk ohälsa som inkommer till 112. Ambitionen för denna del av uppdraget har varit att ge en mätbar beskrivning av den prehospitala akutsjukvården vid psykisk ohälsa med fokus på den regionala planeringen av resurser, rutiner och samarbete mellan aktörer. Denna del av projektet har genomfört några intressentdialoger utöver de som genomförts för hela projektet. En sammanställning av dessa kompletterande intressentdialoger finns i bilaga 14.

Angränsande regeringsuppdrag

De delar i uppdraget som berör prehospital akutsjukvård för patienter med psykisk ohälsa har beröring med flera andra regeringsuppdrag:

- Regeringsuppdrag att inkomma med underlag inför en kommande nationell strategi inom området psykisk hälsa och suicidprevention, vilket är ett myndighetsövergripande uppdrag där 25 myndigheter deltar under ledning av Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten.
- Regeringsuppdrag suicidprevention inom hälso- och sjukvård och socialtjänst
- Regeringsuppdrag att kartlägga den psykiatriska tvångsvården respektive den rättspsykiatriska vården.
- Polisen har tillsammans med Folkhälsomyndigheten ett pågående projekt att sammanställa statistik för polisens arbete med psykisk ohälsa och suicidförsök.

Sveriges prehospitala akutsjukvård

- nulägesbild, bedömning och utvecklingsförslag

<https://www.socialstyrelsen.se/om-socialstyrelsen/pressrum/press/flera-utmaningar-for-ambulanssjukvarden/>

Bilaga 15: Prehospital akutsjukvård för patienter med psykisk ohälsa

- **Larm och insatskedjor vid larm om psykisk ohälsa**
- **Statistik för prehospitala insatser vid psykisk ohälsa**
- **Psykiatrisk kompetens inom ambulansen**
- **Samarbeten ambulans-psykiatri**
- **Ärenden som handläggs med stöd av LPT**
- **Larmhantering vid larm om psykisk ohälsa**
- **Regional planering av prehospital akutsjukvård vid psykisk ohälsa**

Ärenden som handläggs med stöd av LPT (Bilaga 15)

- **Kräver ofta samarbete mellan polis, ambulans, mobila läkarresurser för vårdintygsbedömningar**
- **Olika lösningar för läkarberedskap för VI bedömningar och för transporter vid VI i olika regioner**
- **Läkare som gör VI bedömningar står ofta ensamma med ett svårt uppdrag**
- **En framgångsfaktor med gemensamma mötesforum mellan polis och vård för diskussion om samarbete mm**

Regional planering av prehospital akutsjukvård vid psykisk ohälsa (Bilaga 15)

- **Ett område som behöver omfattas på ett tydligt sätt i (den regionala) planeringen är prehospitala akutsjukvårdsresurser för patienter med psykisk ohälsa. Det gäller både resurser för prehospitala bedömningar och insatser, och transportresurser för patienter där transportbehovet exempelvis uppstår i samband med att ett vårdintyg utfärdas prehospitalt. (Huvudrapport s42)**
- **Många regioner saknar övergripande planer för samarbete mellan olika vårdaktörer och med andra aktörer i larmsystemet när det gäller hantering av larm om psykisk ohälsa. (Bilaga 15)**

Utvecklingsförslag 1

Uppdrag att utreda den statliga styrningen med kunskap inom området prehospital akutsjukvård

- Förstudie hur den nationella kunskapsstyrningen kan bli tydligare, behov och nytta
- Termer och begrepp
- "Ett kunskapsstöd för **larm om psykisk ohälsa** skulle därför med fördel riktas till hela larmsystemet." (Huvudrapport s38)
- Kompetensutveckling av ambulans mfl om psykiatriska tillstånd, s-risk bedömningar, krisintervention, LPT, och att bedöma och hantera risk för våld

Utvecklingsförslag 2:

Uppdrag att genomföra en eller flera systematiska kunskapsöversikter inom område prehospital akutsjukvård och sjuktransporter

- Identifiera befintlig forskning respektive kunskapsluckor
- Exempel på områden:
 - Beslutsstöd vid bedömningar
 - Responstid i relation till medicinskt utfall
 - **Insatser av olika hjälporgan vid psykisk ohälsa, exempelvis ambulans, psykiatri, polis**

Utvecklingsförslag 3

Uppdrag att utreda förstärkt samordning och samverkan mellan blåljusaktörer i larmsystemet

- Samlat uppdrag för att utreda legala, tekniska och praktiska hinder för en effektiv samordning av insatser för att rädda liv
- Förbättrad samverkan mellan aktörer i larmkedjan vid larm om psykisk ohälsa,
 - på olika nivåer
- Samverkan psykiatri-ambulans
- Samverkan vårdresurser-polis
- Utveckla larmhantering vid psykisk ohälsa
 - Psykisk ohälsa bakom andra larm
 - Handläggning av mångringare
- Nationell samsyn om räddningstjänstens roll
- Möjlighet till gemensam tillsyn

Utvecklingsförslag 4

Uppdrag att utreda förutsättningar för att upprätta en sammanhållen datamängd för hela den akuta vårdkedjan

- Skapa förutsättningar för statistisk överblick och kvalitetssäkring på en systematisk nivå
- Bidra till lärande och forskning
- Utreda...förutsättningarna att samanalysera data från olika aktörer i larmkedjan vid gemensamma insatser mellan hjälporgan eller för vissa typer av insatser för *akut psykisk ohälsa* som omhändertas av olika hjälporgan. (förslag 3)

Utvecklingsförslag 5

Uppdrag att genomföra en förstudie om hur information som behöver utbytas mellan olika aktörer kan utformas för att stötta en ökad digitalisering

- Säker informationsöverföring kring enskilda patienter mellan ambulanspersonal och andra relevanta vårdaktörer
- I samverkan utveckla systematisering utifrån nationell elektronisk informationsstruktur och begreppssystem
- För prehospital akutpsykiatri:
 - Digitala samarbetslösningar mellan ambulans och psykiatri, och polis och psykiatri (bakstöd, digitala bedömningar, tillgång till patientdata)
 - Samarbete ambulans-psykiatri har gått före här!

**Mer information finns på:
www.socialstyrelsen.se**